

ఎవరిని నిందించాలి?

(9:30-10:13)

తమ పతనాలకు, ఓటమికి యితరులను నిందించుతుంటారు. ఆదాము, హవ్వలు దేవునికి అవిధేయులైనప్పుడు, ఆదాము తన భార్యయైన హవ్వను నిందించాడు, హవ్వ సర్పాన్ని నిందించింది (ఆదికాండము 3:12, 13). “బాధ్యత” అనేది “తన పొరుగువాని భుజాలమీదికి సులభంగా మార్చగల విడదీయబడు భారమైయున్నదని” నిర్వచింపబడింది.¹ వారు సరియైనదాని చేయుటలో తప్పిపోయినప్పుడు, అనేకులు తమను తప్ప ఎవనినైనా, దేనినైనా నిందిస్తారు. “అది నా తల్లిదండ్రుల తప్పు.” “అది నా భార్య/భర్త తప్పు.” “అది సమాజం తప్పు.” “ఇతర పిల్లలకున్న ఆధిక్యతలు నాకు లేవు.” “అది నాకు జబ్బు వచ్చినందువలన.”

నేరాన్ని యితరులమీదికి నెట్టడానికి నేను ఆలోచిస్తుండగా (మా తల్లిదండ్రుల యింట నివసించిన) యిద్దరు కుర్రాళ్ళు నా మనసులో మెదిలారు. “అతడు చేశాడు”; “లేదు, అతడు చేశాడు” అని అరుస్తూ ఒకనివైపు ఒకడు చూపించుకొంటున్నారు. ఒక తల్లి తన కుమారునికి బుద్ధి చెప్పినదాన్ని గూర్చి నేను చదివాను, “పిల్లి తోకను లాగడం ఆపు!” దానికి ఆ బాలుడు యిలా జవాబిచ్చాడు, “నేను పిల్లి తోకను లాగడం లేదు. నేను ఊరకనే దాన్ని పట్టుకున్నా; వాడే ఈ లాగుడంతా చేస్తుంది” అని బదులిచ్చాడట.²

అన్యజనులు కొందరిని అంగీకరింపగా, అనేకమంది యూదులను దేవుడు విడనాడడంలో నిందుతులెవరు? అనే ప్రశ్న ఈ మూల వాక్యంలో చర్చించబడింది. రోమా 9:14-29లో, దేవుడు న్యాయపంతుడనే సత్యాన్ని స్థాపించాడు. అది సత్యమైయున్నందున, యూదుల ఎటూ తోచని స్థితికి దేవుడు బాధ్యుడైయుండరు. అప్పుడు నిందితులెవరు? దాన్ని అంగీకరించడానికి యూదులు యిష్టపడరు కాని, తమను తప్ప యింకెవరిని నిందించాలో యూదులకు తెలియకుంది.

9:30లో దేవుని సర్వాధిపత్యంనుండి మానవ బాధ్యతవైపుకు తన దృష్టిని మళ్ళించాడు. ఒకదానికొకటి పరస్పర వైరుధ్యంగా కన్పించే ఈ రెండు సిద్ధాంతాలకు సంబంధించి R. B. Kuiper యిలా అన్నాడు,

పై కప్పులోని రెండు రంధ్రాల ద్వారా గిలక మీదుగా వెళ్ళిన రెండు త్రాళ్ళకు నేను ఆ రెండింటిని పోల్చుతాను. నేను వాటిచే సహాయపడగోరితే, నేను ఆ రెండింటిని ఆసుకోవాలి. నేను ఒకదాన్ని మాత్రమే ఆసుకొంటే రెండవ దానిని ఆసుకోకపోతే, నేను క్రిందికి వెళ్ళతాను.

... చిన్న బిడ్డవంటి నమ్మికవలె, నేను రెండు త్రాళ్లను సంపూర్ణ నమ్మికతో
 ఆసుకుంటాను. నిత్యత్వంలో సత్యం యొక్క రెండు పోగులు ఒకే ముక్కయై యున్నట్లు
 నేను చూస్తాను.³

పాఠాల్లో మనం గుర్తించినట్లు ఈ రెండు సిద్ధాంతాలను సమాధానపరచడానికి
 పౌలు ఏ విధమైన ప్రయత్నమూ చేయలేదు, కాని ఆ రెండింటిని అతడు స్థిరంగా
 నమ్మాడు. 9:30-10:21లో, అతని ముఖ్యాంశం మానవ బాధ్యత. అనేకులైన
 యూదులు దేవునిచే ఎందుకు నిరాకరింపబడ్డారో అతడు చర్చించాడు.

యూదులు అలక్ష్యం చేసిన మార్గం (9:30-33)

నిజ స్థితి (30, 31 వచనాలు)

“అట్లయితే మనమేమందుము?” అంటూ పౌలు ఆరంభించాడు (30వ వచనం).
 అంటే, “యూదులు నిరాకరింపబడిన విషయాన్ని గూర్చి యింకా ఏమి చెప్పాలి?” అని
 అతడు అడుగుతున్నాడు. పౌలు యింకా చెప్పవలసినది ఏముంది? యేసునందు విశ్వాస
 ముంచినందువలన అన్యజనులు అంగీకరింపబడ్డారనేదే తాను నొక్కి చెప్పుతున్నాడు.
 “నీతిని వెంటాడని అన్యజనులు నీతిని, అనగా విశ్వాసమూలమైన నీతిని పొందిరి”
 (30బి వచనం).

వచనాలు 30, 31లో, “నీతి” అనేది దేవునిచే సరిగా ఉన్నట్లు లెక్కించబడడానికి
 సూచించబడింది. “విశ్వాసమూలమైన నీతి” - విశ్వాసపు ఆధారం మీద దేవునితో
 సరియైన స్థితిలో నిలిచియుండుట. తిరిగి పౌలు ఈ పత్రిక యొక్క ప్రధాన చర్చ
 నీయాంశాన్ని చెప్పాడు, అది మన క్రియలను బట్టి కాదు. 9:1-29లో, తాను యిష్టపడిన
 ఎవరినైనా ఏర్పరచుకొనడానికి దేవునికి హక్కు ఉందని పౌలు స్థాపించాడు. దేవుడు
 చేసికొన్న ఏర్పాటు విశ్వాసులను - యేసుక్రీస్తునందు విశ్వాసముంచినవారిని ఏర్పరచు
 కొనడం అనే విషయాన్ని యిక్కడ అతడు తన పాఠకులకు గుర్తు చేస్తున్నాడు.

అన్యజనులు దేవుని నీతిని “వెంటాడలేదు.” “వెంటాడుట” అని తర్జుమా
 చేయబడిన గ్రీకు పదం (*dioko*) “మనఃపూర్వకమైన ప్రయాసను”⁴ సూచిస్తుంది.
 దేవునితో సరియైన స్థితి కొరకు అన్యజనులు “మనఃపూర్వకముగా ప్రయాసపడలేదనేది”
 నిజ స్థితికంటే తక్కువగా చెప్పుటయై ఉంది. మినహాయింపులు ఉన్నప్పటికీ, మొత్తం
 మీద అన్యజనులు అవినితపరులు, విగ్రహారాధన చుట్టు జీవితాలు నిర్మించుకున్నవారు
 (1:18-32 చూడు). ఆత్మ సంబంధమైన విషయాలలో అల్పమైన ఆసక్తిగల అన్యజనులు
 దేవునితో సరియైన స్థితిని ఎలా పొందగలుగుతారు? సువార్తను వినడంవలన, ఆ
 అన్యజనులు తమ పాపముల విషయమై ఒప్పింపబడినవారై ప్రభువువైపు విశ్వాసము,
 విధేయతలతో తిరిగారు.

అన్యజనులకు భిన్నంగా, “ఇశ్రాయేలు నీతికారణమైన నియమమును వెంటాడినను
 ఆ నియమమును అందుకొనలేదు” (9:31). ఈ వచనములో “నియమము” అని పౌలు
 మనస్సులో ఉన్నదాని విషయంలో ఏకీభావము లేదు. మోషే ధర్మశాస్త్రమని కొందరు;

సాధారణంగా, ఏదో యొక నియమమని మరికొందరు; ప్రాథమిక సూత్రమని⁵ యితరులు అభిప్రాయపడ్డారు.

ప్రస్తుతానికి, “నియమము” అనేదాన్ని గూర్చి ఆందోళన చెందకుండు అన్యజనులవలె కాక నీతిని పొందాలని చురుకుగా ప్రయాసపడిన యూదులు అనే దానిమీద మన దృష్టిని కేంద్రీకరించుదాం. వారు తమ ఆచార క్రియలను జరిగించారు. వారు తమ కర్మకాండను కొనసాగించారు. మతపరమైన పారంపర్యముల విషయంలో వారు తీవ్రంగా ఉన్నారు. వారు సబ్బాతును, పండుగ దినాలను ఆచరించారు. వారు యెరూషలేమునకు నియమింపబడిన ప్రయాణాలను చేశారు. అయినా, కోరుకున్న తమ గమ్యాన్ని చేరలేకపోయారు.

కారణం (32వ వచనం)

“వారెందుకు అందుకొనలేదు? వారు విశ్వాసమూలముగా కాక క్రియల మూలముగా నైనట్లు దానిని వెంటాడిరి” (32వ వచనం). ఇప్పుడు మనము “నియమము” అనే మాట కొరకు సిద్ధంగా ఉన్నాం. ధర్మశాస్త్రాన్ని అనుసరించడంవలన, ఫలాని పనులు చేయడంవలన నీతిని పొందవచ్చునని యూదులు తలంచారు. సువార్త ప్రకటింపబడినప్పుడు, రక్షణ అవసరతలో ఉన్న పాపులని పరోక్షంగా సూచింపబడడంవలన, వారు అవమానపరచబడ్డారు. వారు యేసును నిరాకరించారు సరిగదా ఆయన సిలువ మరణంచేత అభ్యంతరపరచబడ్డారు. వారు నీతిని వెంటాడిన మాట వాస్తవమే గాని, తప్పు దిశగుండా వారు పయనించారు. అందువలన వారు దాన్ని అందుకోలేకపోవడంలో ఆశ్చర్యమేమీ లేదు. తూర్పుననున్న నీ గమ్యాన్ని చేరగోరి పశ్చిమ దిశగా పయనించితే, నీవు పయనించిన ప్రతి మైలు గమ్యంనుండి నిన్ను దూరం చేస్తుందే గాని దగ్గరకు తీసికొనిరాదు గదా.

ఫలితం (32బి, 33 వచనాలు)

దేవుడు తమ కొరకు ఏర్పరచిన మార్గాన్ని యూదులు వెంటాడియుండినట్లయితే, వారు యేసును మెస్సీయగా అంగీకరించెయిందేవారే. వారు అలా అంగీకరించని కారణాన, “వారు అడ్డు రాయి తగిలి, తొట్రుపడిరి” (33బి వచనం; యెషయా 8:13-15 చూడు). “తొట్రుపడిరి” అనేది *proskopto* నుండి తర్జుమా చేయబడింది. “ఎదురు తట్టుకొనుట,” మరియు “తొట్రుపాటుకు వాడబడింది” అని అర్థం.⁶

“తొట్రిల్లుటకు అడ్డు రాయి” యేసు (1 పేతురు 2:8 చూడు⁷). కీర్తన రచయిత యిలా అన్నాడు, “ఇల్లు కట్టువారు నిషేధించిన రాయి మూలకు తలరాయి ఆయెను” (కీర్తనలు 118:22). ఈ లేఖన భాగాన్ని క్రొత్త నిబంధన లేఖకులు వక్రలు ప్రభువైన యేసుకు వర్తింపజేశారు (మార్కు 12:10; అపొస్తలుల కార్యములు 4:11ను చూడు).

ఇల్లు కట్టువారు నిషేధించిన రాయి అడ్డురాయి ఆయెననే పోలిక భవన నిర్మాణం చేసే పనివారిని గుర్తుచేస్తుంది. శిల్పకారుని పునాది గీతలను అలక్ష్యం చేసి, ఆ కట్టడం ఎలాగుండాలని తాము కోరుకుంటారో వారు అలా నిర్మించుకుంటారు. తత్ ఫలితంగా,

మూలరాయి వారికి అప్పుగింపబడినప్పుడు, అది తృణీకరింపబడింది పని జరుగుతున్న చోట అది విడిచిపెట్టబడింది. వారు ఏర్పరచుకొన్న ఘోష ప్రకారం వారు కట్టుతూ పనివారు అటు యిటు చూడవిడిగా తిరుగుతున్నప్పుడు, తృణీకరింపబడిన రాయి వారికి తగిలి పడిపోతున్నారు. అందువలన, కట్టడానికి కీలక ఆధారం అవడానికి బదులు, ఆ రాయి సంకట హేతువుగాను, కోపము రేపనది గాను భావించబడింది.

యేసు ప్రత్యక్షమైనప్పుడు, యూదులు మెస్సీయాను గూర్చి ముందుగా చేసిన ఆలోచనలకు ఆయన “సరిపడ” లేదు. ఆయన రాజ వస్త్రాలు ధరించలేదు. భూ సంబంధమైన రాజుగా చేయబడడానికి ఆయన నిరాకరించారు (యోహాను 6:15). రోమీయులను పాలిస్తీనానుండి తోలివేయడానికి ఆయన బలమైన సైన్యాన్ని సమకూర్చలేదు (యోహాను 18:36 చూడు). మెస్సీయ కొరకు యూదులు కల్పించిన రాతిలోని గోడవంటి ఖాళీకి యేసు సరిపోనందున, వారు ఆయనను నిరాకరించారు. తత్ ఫలితంగా, యేసు వారికి సంకట హేతువుగాను, కోపము పుట్టించు అభ్యంతర కారణంగాను మారిపోయారు. వారాయనను చంపి తొలగించుకొన చూచారు.

యేసు నిజంగా మెస్సీయయే అయ్యంటే ఆయన తప్పక ఇశ్రాయేలుచేత అంగీకరింప బడియుండేవాడే అనేది వారి ఆక్షేపణయై ఉండవచ్చు కూడ. ఏదియెలాగున్నా, మెస్సీయ ఇశ్రాయేలుచే నిరాకరింపబడతాడని ప్రవక్తలు ముందుగా తెలియజేశారు. యెషయా గ్రంథంనుండి పౌలు కోట్ చేస్తూ, 28:16తో 8:14 మిలితం చేస్తున్నాడు. రోమా 9:33 యిలా ఆరంభమౌతుంది, “ఇదిగో నేను అడ్డురాతిని [యెషయా 28:16] అడ్డుబండను సీయోనులో (యెరూషలేము) స్థాపించుచున్నాను” [యెషయా 8:14].” “అడ్డు” అనేది *skandalon* అనే గ్రీకు పదంనుండి తర్జుమా చేయబడింది. దీనినుండి మనకు “scandal” మరియు “scandalous” అనే పదాలు వచ్చాయి.

skandalon అనేది ఆదిలో బోనునందు ఎర తగిలించే భాగానికి పేరైయుండేది.

...

... [క్రొత్త నిబంధనలో] *skandalon* అనేది ఎల్లప్పుడు రూపకాలంకారముగా ఉపయోగింపబడుతుంది, మరియు సాధారణంగా పరపక్ష ద్వేషాన్ని రేపే దేనికైనా సాధారణంగా లేదా యితరులకు ఉండేది, లేక వారు పడిపోయేలా చేసేది. ...⁵

“వారిని పడద్రోసిన రాయి” అని NCVలో ఉంది.

యూదులకు, యేసు విషయమై ప్రధాన అభ్యంతరము ఆయన ఒక సాధారణమైన నేరస్థుడైయున్నట్టు సిలువ వేయబడ్డాడన్న వాస్తవమే. “అయితే మేము సిలువవేయ బడిన క్రీస్తును ప్రకటించుచున్నాము. ఆయన యూదులకు ఆటంకముగాను ... ఉన్నాడు” అని పౌలు కొరింథీయులకు తెలిపాడు (1 కొరింథీయులకు 1:23). “సిలువ విషయమైన అభ్యంతరమును” గలతీయులకు 5:11లో అతడు సూచించాడు. యూదులకు సంబంధించినంతమట్టుకు, సిలువ మీద మరణించడం జరుగకూడని సంగతియైయుంది!

ఇశ్రాయేలులో అనేకులు యేసును నిరాకరిస్తారని దేవునికి తెలుసు, అయితే

కొందరు ఆయనను అంగీకరిస్తారని కూడ ఆయన ఎదురు చూచాడు. ఈ హేతువునుబట్టి, “ఆయనయందు విశ్వాసముంచువాడు సిగ్గుపరచబడడు” అని యెషయా (ముందు మాటలతో) చేర్చాడు (రోమా 9:33బి; యెషయా 28:16బి చూడు). “సిగ్గుపరచబడడు” అనే పదం *kataischuno* నుండి వచ్చింది, (*aischuno*) అనేది “సిగ్గుపరచబడడం” దానికి ముందు *kata*⁹ చేర్చబడింది. తీర్పు దినాన ఒకడు ప్రభువుచే నిరాకరింపబడినప్పుడు, అవమానపరచబడడాన్ని యిది సూచిస్తుంది. యేసు యిలా అన్నాడు, “నన్నుగూర్చియు నా మాటలనుగూర్చియు సిగ్గుపడువాడెవడో, వానినిగూర్చి మనుష్యకుమారుడు తన తండ్రి మహిమగలవాడై పరిశుద్ధ దూతలతో కూడ వచ్చునప్పుడు సిగ్గుపడును” (మార్కు 8:38). ఏదియెలాగున్నా, యేసునందు విశ్వసించినవాడు - యూదుడైనా, అన్యజనుడైనా - సిగ్గుపరచబడడు. నిరీక్షణ మీద తన ఆలోచనా సరళిని దీనితో ముగిస్తున్నాడు.

యూదులు పయనించిన మార్గము (10:1-8ఎ)

సరియైన మార్గాన్ని వారు అలక్ష్యం చేసి (9:31, 32) తప్పు మార్గాన వెళ్లడమందు వారు పట్టువీడక ఉన్నందున (32ఎ వచనం), వారు దేవునిచే నిరాకరింపబడినందుకు తమను తప్ప యూదులు మరెవ్వరిని నిందించ నవసరం లేదు. అధ్యాయం 10 మొదటి భాగంలో, జనులు వెళ్లగల రెండు మార్గాల వ్యత్యాసాన్ని కనుపరచాడు. అలా చేయడంలో, యూదులు తప్పు మార్గాన్ని ఎన్నుకున్నట్లు అతడు నొక్కి చెప్పాడు.

పౌలు యొక్క మనో భావం (1వ వచనం)

తన స్వదేశీయుల పట్ల పౌలు తన ప్రేమను, అక్కరను 10:1లో మరోసారి స్థిరపరుస్తున్నాడు (9:1-3తో పోల్చి చూడు). “సహోదరులారా, ఇశ్రాయేలీయులు రక్షణ పొందవలెనని నా హృదయాభిలాషయు, వారి విషయమై నేను దేవునికి చేయు ప్రార్థనయునై యున్నది.” ఈ వచనంలో “సహోదరులారా” అనేది క్రైస్తవులను, “వారి” అనేది యూదులను సూచిస్తున్నాయి (NIV చూడు). పౌలు అక్కర కలిగియున్నాడు - గాఢంగా అక్కర కలిగియున్నాడు - యూదుల యొక్క నశించిన స్థితిని గూర్చి. అతడు వారి “రక్షణను గూర్చి” ప్రార్థిస్తున్నాడు: యేసును గూర్చిన సత్యాన్ని అంగీకరించేవారైయున్నట్లు. “నా హృదయాంతరాళంనుంచి ఇశ్రాయేలీయులు రక్షింపబడాలని కోరి దేవునికి ప్రార్థిస్తున్నానని” Phillips అంటుంది. మన చుట్టూ నివసించుతూ నశించినవారి పట్ల, నశించిన లోకం పట్ల మనకు అట్టి అక్కర ఉన్నదా? మనం వారి కొరకు ప్రార్థిస్తున్నామా?

యూదుల సమస్య (2-4 వచనాలు)

“వారు (యూదులు) దేవునియందు ఆసక్తిగలవారని వారినిగూర్చి సాక్ష్యమిచ్చు చున్నాను; అయినను వారి ఆసక్తి జ్ఞానానుసారమైనది కాదు” (2 వచనం). “నేను సాక్ష్యమిచ్చుచున్నాను” అనేది *martureo* నుండి వచ్చింది, అంటే “నేను సాక్ష్యం చెప్పుతున్నాను” అని అర్థం.¹⁰ “స్వయంగా తనకు కలిగిన జ్ఞానాన్ని ఆధారం చేసికొని¹¹

సాక్ష్యమివ్వడం.” ఈ విషయంలో పౌలుకు తన సొంత జీవిత అనుభవమే ఉంది. “నేను కిలికియలోని తార్సులో పుట్టిన యూదుడను. అయితే ఈ పట్టణములో గమలీయేలు పాదములయొద్ద పెరిగి, మన పితరుల ధర్మశాస్త్రసంబంధముగు నిష్ఠయందు శిక్షితుడనై, మీరందరు నేడు ఉన్న ప్రకారము దేవుని గూర్చి ఆసక్తుడనైయుండి ...” (అపొస్తలుల కార్యములు 22:3 [నొక్కి చెప్పింది నాది]; గలతీయులకు 1:13, 14; ఫిలిప్పీయులకు 3:6 చూడు).

“ఆసక్తి” అనేది *zelos* అనే గ్రీకు పదంనుండి వచ్చింది. “ఉడుకుట” “వేడిగానుండుట” (*zeo*)¹² ఆయనకొరకు మనం “మండుతూ ఉండాలని” దేవుడు కోరుతున్నాడు. “నీవు [*zestos*]వెచ్చగానైనను చల్లగానైనను ఉండక, నులివెచ్చనగా ఉన్నావు గనుక నేను నిన్ను నా నోటనుండి ఉమ్మివేయనుద్దేశించుచున్నాను” అని యేసు లవొదికయ సంఘానికి తెలిపారు (ప్రకటన 3:16). ఆయన రూకలు మార్చువారిని దేవాలయమునుండి వెళ్లగొట్టినప్పుడు, దేవుని యింటిని గూర్చిన ఆసక్తి ఆయనను “భక్షించుచున్నదని” చెప్పబడింది (యోహాను 2:17 చూడు).

ఏదియెలాగున్నా, ఆసక్తిని హద్దులో ఉంచుకోవలసియుంది. అదుపులో లేని అగ్ని ఎంతో వినాశనాకరంగా ఉంటుందన్నట్టు అదుపులో లేని ఆసక్తిని గూర్చి నేను తలంచు తాను. నేను మొదటి తరగతి చదువుతున్నప్పుడు యింటనుండి అగ్నిపెట్టి తీసికొని పోయి, మా యింటి ప్రక్కన ఉన్న ఒకదానికి ఆకస్మికంగా నిప్పు పెట్టాను. మా యిల్లును ఆ ప్రాంతంలోని ఆస్తియు తగలబడకుండు మా తండ్రియు, చుట్టునున్న వ్యవసాయదారులు ఎంతగా ప్రయాసపడ్డారో జ్ఞాపకం వస్తుంది.

ఆసక్తి అదుపులో ఉంచబడి సరియైన పంథాలో జ్ఞానంగా నడిపింపబడాలి. “తెలివిలేని ఆసక్తి మంచిది కాదు” (సామెతలు 19:2ఎ; NLT) అని జ్ఞాని అన్నాడు. రోమా 10:2లో, “జ్ఞానానుసారమైన” అనేది *epignosis*నుండి తర్జుమా చేయబడింది: “జ్ఞానము” (*gnosis*) అనేది (*epi*) అనేదానిచే బలపరచబడుతుంది. *Epignosis* “సరియైనా లేక పూర్తియైన తెలివిన” సూచిస్తుంది.”¹³ యూదులు పూర్ణమైన ఆసక్తి కలిగియున్నారు కాని వారు జ్ఞానమందు లోపం కలిగియున్నారు. వారు విషయం తెలియని ఆసక్తి కలిగియున్నారు (NEB). వారిది “తప్పుగా నడిపింపబడిన” ఆసక్తి (JB), “తప్పు త్రోవను నడచిన” ఆసక్తి (LB).

ఒకడు దేవుని ఆనందింపజేయాలంటే, కావలసినదంతా మతపరమైన ఆసక్తియేనని నేడు అనేకులు నమ్ముతారు. ప్రజాభిమాన నమ్మకం ఈ విధంగా వ్యక్తపరచబడుతుంది: “ఒకడు యధార్థంగాను నిష్ఠుఘటముగాను ఉన్నంత కాలం అతడు పరలోకానికి వెళ్లతాడు.” ఇది నిజం కాదని రోమా 10:2 ప్రకటిస్తుంది. “నిష్ఠుఘటత ఒక్కటే చాలదు, ఎందుకంటే మనం నిష్ఠుఘటంగానే అపార్థం చేసికోవచ్చు.”¹⁴

జ్ఞానము లేకయే ఆసక్తిగా ఉండే అనిశ్చయమైన స్థితి అనేక మార్గాలలో ఉదహరించ వచ్చు. కొంతమంది రచయితలు జ్ఞానాన్ని వెలుగుతో సమానం చేస్తారు (కీర్తన 119:105 చూడు). జ్ఞానం లేని ఆసక్తివరుడు తానెక్కడికి వెళ్లుతున్నాడో ఆలోచన లేకుండు అంధకారం గుండా తాను పరుగెత్త గలిగినంత వేగముగా పరుగెత్తు

మనిషిని పోలియున్నాడు. నా మనస్సుకు తట్టే అలాటి ఉదాహరణ, కారు. ఆసక్తిని మోటారుకును, జ్ఞానాన్ని స్టీరింగుకును పోల్చవచ్చు. ఒక పాత కారు మైదానానికి అడ్డంగా శబ్దం చేసికొంటూ వెళ్లే కథ ఒకటైంది. ఒక మనిషి డ్రైవర్ ని యిలా అడుగుతున్నాడు: “మనం ఎక్కడికి వెళ్తున్నాం.” డ్రైవర్ జవాబిచ్చాడు: “నాకు తెలియదు, కాని మంచి సమయాన్ని గడుపుతున్నాం!”

యూదులు యిబ్బందిలో ఉన్నారు ఎందుకంటే వారు జ్ఞానం లేకుండా ఆసక్తి కలిగియున్నారు. జ్ఞానం కలిగి ఆసక్తి లేకుంటే కూడా అంతే చెడ్డ అనే సంగతిని మనం అర్థం చేసికోవాలి. ఆ రెండింటిలో ఏ స్థితియైనా దేవునికి అంగీకారం కానిదే.

జ్ఞానము లేని సంగతిని యూదులు నిరాకరించేవారేననుకో. చెప్పుకోదగినంత లేఖన భాగాన్ని వారు కోట్ చేయగలరు. “జ్ఞానము” అని రోమా 10:2లోని అర్థం “పూర్ణ జ్ఞానము.” యూదులకు కొన్ని సంగతులు తెలుసు. కాని అతి ముఖ్యమైన విషయంలో వారు సంగతి తెలియనివారైయున్నారు. వచనం 3 యిలా ఆరంభిస్తుంది, “వారు దేవుని నీతినెరుగక.” యిక్కడ “దేవుని నీతి” దేవుని శీలాన్ని గూర్చి సూచించడం లేదు; మనుష్యులను నీతిమంతులుగా ఎంచే ఆయన ఏర్పాటుకు సంబంధించినదైయుంది. వేరుగా చెప్పాలంటే, అది కృప/విశ్వాస నియమాన్ని సూచించినదైయుంది. ఈ విషయంలో యూదులు కావాలని సంగతి ఎరుగకున్నారు ఎందుకంటే వారు ఏర్పరచుకున్న ధర్మశాస్త్రము/క్రియలు అనేదానితో యిది సంఘర్షణ పడుతుంది.

పౌలు యిలా అన్నాడు, “వారు దేవుని నీతినెరుగక తమ స్వనీతిని స్థాపింప బూనుకొనుచు దేవుని నీతికి లోబడలేదు” (3వ, బి వచనం). అపొస్తలుడు తిరిగి వ్యక్తిగతమైన అనుభవంనుండి మాట్లాడుతున్నాడు. ఫిలిప్పీయులకు 3లో, క్రీస్తుకొరకు తాను ఏమి వదలుకొన్నాడో అతడు పేర్కొన్నాడు. “క్రీస్తును సంపాదించుకొని, ధర్మశాస్త్ర మూలమైన నా నీతిని గాక, క్రీస్తునందలి విశ్వాసమువలననైన నీతి అనగా విశ్వాసమును బట్టి దేవుడు అనుగ్రహించు నీతిగలవాడనై ఆయనయందు అగుపడు నిమిత్తము” (9 వచనం; నొక్క చెప్పింది నాది).

పౌలు యూదుని గూర్చి ఏమి చెప్పాడో సాధారణంగా మానవ జాతిని గూర్చి అదే చెప్పాడు: దేవుని మార్గంతో తృప్తిచెందక, పరలోకానికి వెళ్లడానికి మనుష్యులు తమ సొంత పద్ధతులను స్థాపించుకున్నారు.¹⁵ “నేను నా మార్గంలో చేశాను” అనేది అనేకుల యిష్టమైన “గీతం.”¹⁶ మన మార్గంలో కాకుండా తన మార్గంలో సాధించుకొనడానికి దేవుడు మనకు సహాయము చేయును గాక!

నీతిమంతులుగా లెక్కింపబడడానికి యూదులు ధర్మశాస్త్రాన్ని ఆచరించడం మీద ఆధారపడ్డారు. తరువాత రెండు వచనాలలో పౌలు ఈ అవకాశాన్ని ఉదహరించాడు. వచనం 4 యిలా అంటుంది, “విశ్వసించు ప్రతివానికి నీతి కలుగుటకై క్రీస్తు ధర్మశాస్త్రము నకు సమాప్తియైయున్నాడు.” “సమాప్తి” అనేది *telos* నుండి తర్జుమా చేయబడింది, ఈ పదానికి వీలైన పలు అర్థాలున్నాయి. “అంతము” అనే భావంతో NASBలో సూచింప బడింది; కాని “గమ్యము” అనే అర్థం కూడా నా NASB ప్రతిలో మధ్య నోట్లో ఉంది. అనేక తర్జుమాల్లో “అంతము” లేక దానికి సమానమైన పదం వాడబడింది (NASB;

NIV; RSV; NEB; JB; NCV; TEV), కాని కొన్ని తర్జుమాలు “గమ్యము” లేక దానికి సమానమైన పదాన్ని వాడాయి (CJB; McCord).

మోషే ధర్మశాస్త్రంతో ఏ నిర్వచనమైనా సత్యమే. వాస్తవానికి రెండును ఒకదానిమీద ఒకటి పడుతుంది.¹⁷ క్రీస్తు ధర్మశాస్త్రానికి “గమ్యమై” ఉన్నాడన్న దానికి సంబంధించి, గలతీయులకు 3లో, “క్రీస్తునొద్దకు నడిపించుటకు ధర్మశాస్త్రము మనకు బాలశిక్షకుడాయెను” అని పౌలు రాశాడు (24 వచనం). “విశ్వాసము వెల్లడి యాయెను గనుక మనము యికను బాలశిక్షకుని [ధర్మశాస్త్రం] క్రింద ఉండము” (25 వచనం) అని అతడు చేర్చాడు. క్రీస్తు రాకతో వచ్చిన ఒక ఫలితం తన ప్రజలకు దేవుని ప్రస్తుతపు ప్రత్యక్షతగా ధర్మశాస్త్రం “అంతమయ్యింది.”¹⁸ యూదులు ధర్మశాస్త్రాన్ని ఆశ్రయించడం మానివేసి, “ధర్మశాస్త్రమునకు అంతమైయున్న” యేసువైపుకు తిరగడాన్ని ఏ నిర్వచనమైనా ప్రకటిస్తుంది.

రోమా 10:4ను మనం విడిచిపెట్టక మునుపు మోషే ధర్మశాస్త్రాన్ని గూర్చి పౌలు కేవలం ఒక ప్రతిపాదన చేయకపోవచ్చు. “యూదుల సమస్యను” అతడు చర్చిస్తున్నందున, అతని మనస్సులో తప్పక మోషే ధర్మశాస్త్రం ప్రాథమికంగా ఉంటుంది. ఏదియెలాగున్నా, మనము సాధారణమైన వర్తింపును కూడ చేసికొనవచ్చు. ఎందుకంటే గ్రీకు మూల వాక్యంలో “law” అనేదానికి ముందు definite article లేదు. *Telos* అనేదానికి “అంతము,” “సంపూర్తి” అని అర్థమిచ్చే పదాన్ని ఉపయోగించి ఆ వచనం యిలా చదివేలా మనం దాన్ని పెంచవచ్చు: “నీతిని పొంద ప్రయత్నించే సాధనంగా ధర్మశాస్త్రాన్ని ఆచరించడానికి క్రీస్తు అంతమైయున్నాడు [యేసునందు] విశ్వాసముంచిన ప్రతివానికి [యిది దేవునిచే అనుగ్రహింపబడినదైయుంది].”

మోషే యొక్క ఉచ్చరింపులు (5-8వ వచనాలు)

చట్టాన్ని అనుసరించడంవలన నీతిని పొందే ప్రయత్నంలో, ప్రాణాంతకమైన లోపమున్నట్లు వచనం 5లో పౌలు తిరిగి చూపడానికి మరలాడు. “ధర్మశాస్త్ర మూలమగు నీతిని నెరవేర్చువాడు దానివలననే జీవించునని మోషే వ్రాయుచున్నాడు” అని అతడు వ్రాశాడు (5 వచనం). లేవీయకాండము 18:5 పౌలు మనస్సులో ఉన్నట్లు తేటపడుతుంది. అక్కడ యెహోవా ఇశ్రాయేలీయులకు యిలా సెలవిచ్చాడు: “మీరు నా కట్టడలను నా విధులను ఆచరింపవలెను. వాటిని గైకొనువాడు వాటివలన బ్రదుకును.” “బ్రదుకును” అని లేవీయకాండము 18:5లోను, “జీవించును” అని రోమా 10:5లోను ఉన్నవాటికి “జీవమును కనుగొనుము” అని అర్థం.¹⁹ “ధర్మశాస్త్రమును ఆచరించువారు దానినుండి జీవమును పుచ్చుకొందురు” అని JB అంది.

తన విధులను, కట్టడలను వారు ఆచరించినట్లయితే, వారు జీవమును కనుగొందురని దేవుడు ఇశ్రాయేలీయులకు సెలవిచ్చాడు. జీవాన్ని కనుగొనడం అనేది మంచిగా వినిపిస్తుంది - అయితే సమస్య ఏమి? సమస్య ఏమంటే, ధర్మశాస్త్రాన్ని ఆచరించడంవలన జీవాన్ని పొందడమనేదే. చట్టాన్ని (ధర్మశాస్త్రాన్ని) పరిపూర్ణంగా ఆచరించాలి. (ధర్మశాస్త్రాన్ని అనుసరించడంలో తప్పిపోయినవాడు శాపగ్రస్థుడు

[ద్వితీయోపదేశకాండము 27:26; గలతీయులకు 3:12, 13 చూడు.) మోషే మాటలను CEV రోమా 10:5లో యిలా తర్జుమా చేస్తుంది: “నీవు జీవించగోరితే, ధర్మశాస్త్రం ఆజ్ఞాపించు సమస్తాన్ని నీవు చేయాలి” (నొక్క చెప్పింది నాది). ఏదియెలాగున్నా, ఏ ఒక్కడును సమస్త ఆజ్ఞలను అన్నివేళలా నిష్కళంకంగా ఆచరించలేడు. ఈ హేతువును బట్టి, చట్టము/క్రియా విధానము ఆధారం చేసికొని నీతిని పొందడం అసాధ్యం.

దానికి భిన్నంగా, దేవుని కృప/విశ్వాస నియమమును ఆధారం చేసికొని నీతిని పొందడం సాధ్యమే. తరువాత కొన్ని వచనాల సందేశం అదే - ఆ సందేశం ఉపయోగించే పలుకులు మొదటి శతాబ్దపు యూదా పాఠకులకు పరిచయమైనవి మనకు పరిచయం లేనివైయున్నాయి.

వచనం 6 యిలా ఆరంభమౌతుంది, “అయితే విశ్వాస మూలమగు [కృప/విశ్వాస నియమం] నీతి [దేవునితో సరియైన స్థితి] యీలాగు చెప్పుచున్నది.” ధర్మశాస్త్రము/క్రియలు నియమాన్ని గూర్చి మోషే మాట్లాడినదానిని పౌలు యిప్పుడే సూచించాడు (5 వచనం). కృప/విశ్వాస నియమానికి వక్రగా యిప్పుడే నీతి వ్యక్తీకరించబడింది. “విశ్వాసమూలమగు నీతి” ఏమంటుంది? ఆలకించు:

... విశ్వాసమూలమగు నీతి యీలాగు చెప్పుచున్నది: “ఎవడు పరలోకములోనికి ఎక్కిపోవును?” (అనగా క్రీస్తును క్రిందికి తెచ్చుటకు); లేక ‘ఎవడు అగాధములోనికి దిగిపోవును?’ (అనగా క్రీస్తును మృతులలోనుండి పైకి తెచ్చుటకు) అని నీవు నీ హృదయములో అనుకొనవద్దు.” అదేమని చెప్పుచున్నది? “వాక్యము నీయొద్దను, నీ నోటను నీ హృదయములోను ఉన్నది” (6-8వ వచనాలు).

ఇశ్రాయేలీయులకు మోషే యిచ్చిన వీడ్కోలు ప్రసంగమైన ద్వితీయోపదేశకాండము 30నుండి పౌలు ఈ మాటలను వాడుతున్నాడు:

“నేడు నేను నీ కాజ్ఞాపించు ఈ ధర్మమును గ్రహించుట నీకు కఠినమైనది కాదు, దూరమైనది కాదు. మనము దానిని విని గైకొనునట్లు, ‘ఎవడు ఆకాశమునకు ఎక్కిపోయి మనయొద్దకు దాని తెచ్చును?’ అని నీ వనుకొనుటకు అది ఆకాశమందు ఉండునది కాదు; మనము దాని విని గైకొనునట్లు, ‘ఎవడు సముద్రము దాటి మనయొద్దకు దాని తెచ్చును అని నీవనుకొననేల?’ అది సముద్రపు అడ్డరి మించునది కాదు. నీవు దానిననుసరించుటకు ఆ మాట నీకు బహు సమీపముగానున్నది; నీ హృదయమున నీ నోట నున్నది” (ద్వితీయోపదేశకాండము 30:11-14; నొక్క చెప్పింది నాది).

“సముద్రము” అనేదానికి బదులు పౌలు “అగాధమును” ఉపయోగించాడు. “అగాధము” అనేది *abussos*నుండి వచ్చింది, అంటే “అడుగులేని.”²⁰ పాత నిబంధన గ్రీకులో “అగాధము” అనేది జలములకు తరచుగా సంబంధం కలిగియున్నట్లు కన్పిస్తుంది (కీర్తన 68:22 చూడు). “సముద్రపు లోతులలోనికి ఎవడు దిగును?” అని రోమా 10:7 KJVలో ఉంది (NIV చూడు). పౌలు క్రీస్తు యొక్క పునరుత్థానానికి దాన్ని వర్తింపజేసినందున, మృతుల నివాసం గూర్చిగాని (NLT), లేక సమాధిని

గూర్చి గాని (McCord) అతని మనస్సులో ఉండియుండవచ్చు. ఖచ్చితమైన నిర్వచనం అప్రాముఖ్యం. “పరలోకము” అనేది నరుడు ఎక్విపోడగిని ఉన్నత స్థానమని, “పాతాళము” అంటే అతడు దిగగల క్రింది భాగమనే అర్థంతో పౌలు ఉపయోగించాడు.

“పాతాళము” అనే పదమును బదులుగా వాడడం తప్ప, ద్వితీయోపదేశకాండము 30:11-14 భాగాలను పౌలు నకిలీ తీశాడు. ఏదియెలాగున్నా, ఈ వ్యాఖ్యానాలను చేర్చుతూ, ఈ పదజాలాన్ని అతడు తన సొంత ఉద్దేశం కొరకు వాడుకున్నాడు: “అనగా క్రీస్తును క్రిందికి తెచ్చుటకు,” “అనగా క్రీస్తును మృతులలోనుండి పైకి తెచ్చుటకు.” పాత నిబంధన ప్రయోగాలతోను, తన వ్యాఖ్యానంతోను పౌలు తెలియజేయ ఉద్దేశించిన సందేశమేమి? ద్వితీయోపదేశకాండము 30:11-14 యొక్క పరిచయపు మాటల్లో తాళపు చెవిని కనుగొనవచ్చు: “నేడు నేను నీ కాజ్ఞాపించు ఈ ధర్మమును గ్రహించుట నీకు [1] కఠినమైనది కాదు, [2] దూరమైనది కాదు” (11 వచనం).

రోమా 10:6-8వలో, పౌలు సందేశంలోని మొదటి భాగము సువార్తా కోరేవి కఠిన సంగతులు కావు. “ఏవి అసాధ్యమైనవో వాటికి లోకోక్తులను పౌలు ఉపయోగించాడని” Leon Morris అభిప్రాయపడ్డాడు.²¹ పరలోకంనుండి క్రీస్తును క్రిందికి తెమ్మని గాని, లేదా పాతాళంనుండి క్రీస్తును పైకి తెమ్మని గాని మానవాతీతమైన పనులకు దేవుడు మనకు ఆదేశించలేదు. మనం కేవలం విశ్వసించి మన విశ్వాసాన్ని వ్యక్తపరచుడని చెప్పబడ్డం (మార్కు 16:16).

పౌలు సందేశం యొక్క రెండవ భాగము మొదటి భాగానికి సంబంధం కలిగియున్నదే: నీతిని పొందడం ప్రతివానికి అందుబాటులో లేనిది కాదు - ఎందుకంటే ప్రతి ఒక్కరు ప్రభువును ఆయన మార్గాన్ని నమ్మకంపై నడిపించగలవారే.²² “వాక్యము వారికి సమీపంగా ఉందని” పౌలు యూదులను నమ్మించజూచాడు ఎందుకంటే, ఒక క్రొత్త చోటు అంటూ ఎక్కడికి వెళ్లినా, సువార్తనే మొదటి అవకాశమును అతడు యూదులకిచ్చాడు (అపొస్తలుల కార్యములు 13:14; 14:1; 17:1; 18:19; రోమా 1:16 చూడు).

రోమా 10:6-8వ లోని ప్రాథమిక సందేశం అది; అయితే, వర్తింపజేసే పౌలు మాటలను నేను చదివేటప్పుడు, యూదుల అవిశ్వాసాన్ని అవి ప్రతిబింబింపజేస్తాయి గనుక అతడు ఆ రెండు అసాధ్యమైన కార్యాలను ఎన్నుకున్నాడు: యూదులు యేసును మెస్సీయగా అంగీకరించనందున, పరలోకమునుండి “క్రిందికి తేబడ్డాడన్న” సందేశాన్ని (ఆయన నిజంగా వచ్చాడని) వారు నమ్మలేదు. పైగా, యేసు మృతులలోనుండి లేవబడ్డాడన్న విషయాన్ని కూడ వారు నమ్మలేదు. ఆయన వచ్చి ఉండినందున, క్రీస్తును క్రిందికి తెచ్చుటకు ఎవడును పరలోకమునకు వెళ్లడం అనేది అనవసరం. క్రీస్తును మృతులలోనుండి పైకి తెచ్చుటకు ఎవడును అగాధములోనికి దిగిపోవసరం లేదు, ఎందుకంటే ఆయన అప్పటికే లేవబడియున్నాడు.

ద్వితీయోపదేశకాండము 30:11-14 ఈ మాటలతో ముగిస్తుంది: “నీవు దాని ననుసరించుటకు ఆ మాట నీకు బహు సమీపముగానున్నది; నీ హృదయమున నీ నోట నున్నది” (14 వచనం; నొక్కి చెప్పింది నాది). “దేవుని చిత్తము ఇశ్రాయేలీయులకు

తేటగా బయలుపరచబడి యున్నదని మోషే తేటపరచాడు ([ద్వితీయోపదేశకాండము] 29:29). అందువలన, ఇశ్రాయేలు నోటిలోను, గ్రహింపు (హృదయము)లోను ఉన్నదాని ప్రకారం ప్రవర్తించాలి: నీవు దానిని చేయవచ్చు.”²³ ధర్మశాస్త్రమును గూర్చిన మోషే మాటలను తీసికొని పౌలు సువార్తకు వర్తింపజేశాడు. సువార్త యూదుల హృదయాల్లోను, మాటల్లోను ఉందని పౌలు చెప్పడం లేదు, కాని అది అలా ఉండగలదు, ఉండాలి అని అతడంటాడు. సువార్త యొక్క అందుబాటు మరియు లభ్యమయ్యే స్థితిని అతడు నొక్కి చెప్పుతున్నాడు.

యూదులు తీసికొనవలసిన మార్గము (10:8-13)

రక్షించు సందేశం (8-10 వచనాలు)

సువార్త యొక్క క్లుప్త చర్చకు నడిపించడానికి పౌలు మోషే మాటలను ఉపయోగించాడు. “అదేమని చెప్పుచున్నది? వాక్యము నీయొద్దను, నీ నోటను నీ హృదయములోను ఉన్నది; అది మేము ప్రకటించు విశ్వాసవాక్యమే” (రోమా 10:8). “విశ్వాస వాక్యమే,” అంటే విశ్వాసాన్ని పుట్టించే వాక్యము (రోమా 10:17) మరియు “విశ్వాసము యొక్క ప్రత్యుత్తరాన్ని కోరే సందేశం, అంటే, సువార్త”²⁴ (రోమా 1:16 చూడు).

“విశ్వాస వాక్యము” అనే దీనిలోని సమాచారమేమి? దేవుని కృపయు, యేసు మరణమును గూర్చి చదువ మనం ఎదురు చూడవచ్చు. దీనికి బదులు, ద్వితీయోపదేశ కాండము 10:14 యొక్క పదజాలంనుండి తన జాడ తీసికొని, దేవుని ప్రేమ గాఢకు మానవ ప్రత్యుత్తరాన్ని గూర్చి పౌలు మాట్లాడాడు. “అదేమనగా - యేసు ప్రభువని నీ నోటితో ఒప్పుకొని, దేవుడు మృతులలోనుండి ఆయనను లేపెనని నీ హృదయమందు²⁵ విశ్వసించినయెడల, నీవు రక్షింపబడుదువు” (రోమా 10:9). ఇశ్రాయేలు రక్షణకొరకు తాను ప్రార్థిస్తున్నట్లు పౌలు 10:1లో చెప్పాడు. వారు ఎలా రక్షింపబడతారో యిప్పుడు చెప్పుతున్నాడు: హృదయమందు విశ్వసించి నోటితో ఒప్పుకొనుటవలన. కాలక్రమము యొక్క క్రమమేమంటే, హృదయమందలి విశ్వాసము వెంట నోటితో ఒప్పుకొనడం జరగాలి, కాని ద్వితీయోపదేశకాండము 30:14లో మోషే ఉపయోగించిన క్రమాన్ని పౌలు ప్రతిబింబింపజేస్తున్నాడు. అక్కడ “నీ హృదయములో” అనడానికి ముందు “నీ నోటను” అని ఉంది. మన మూల వాక్యంలోని వచనం 10లో పౌలు కాలక్రమమును తిరుగ త్రిప్పాడు.

అవి లేకుండు జరుగని (కుదరని) వాటి స్థానంలో వేరొకటి పెట్టలేని సువార్త యొక్క రెండు విషయాలను రోమా 10:9 తాకుతుంది: దేవుడు యేసును మృతులలోనుండి లేపిన వాస్తవం (1 కొరింథీయులకు 15:17 చూడు), యేసు ప్రభువు అనే వాస్తవం (కొలోస్సయులకు 2:6 చూడు). “ప్రభువు” (*kurios*) దేవత్వం యొక్క అర్థంతో ఉపయోగింపబడింది. పవిత్రమైన దేవుని²⁶ నామాన్ని సూచించడానికి సెప్టాజెంట్ *kurios* అనే పదాన్ని ఆరువేలకంటే ఎక్కువసార్లు ఉపయోగించింది. మొదటి సువార్త ప్రసంగంలో, ఈ రెండు ప్రధానమైన తలంపులను పేతురు చేర్చాడు. “మరణము

ఆయనను బంధించి యుంచుట అసాధ్యము గనుక దేవుడు మరణవేదనలు తొలగించి ఆయనను (యేసును) లేపెను” అని అతడు ప్రకటించాడు (అపొస్తలుల కార్యములు 2:24; నొక్క చెప్పింది నాది). తరువాత, తన ప్రసంగ అంతానికి చేరుకున్నప్పుడు, అతడు ఈ తీర్మానానికి వచ్చాడు: “మీరు సిలువవేసిన యీ యేసునే దేవుడు ప్రభువుగాను క్రీస్తుగాను నియమించెను. ఇది ఇశ్రాయేలు వంశమంతయు రూఢిగా తెలిసికొనవలెనని చెప్పెను” (36 వచనం; నొక్క చెప్పింది నాది).

ఈ సత్యాలను నమ్మడం, ఒప్పుకొనడం యొక్క ప్రాముఖ్యత రోమా 10:10లో అమలులోనికి తేబడింది. ఇది ఈ రెండింటిని కాలక్రమం యొక్క క్రమంలో ఉంచుతుంది. “ఏలయనగా నీతి కలుగునట్లు మనస్సుడు హృదయములో విశ్వసించును, రక్షణ కలుగు నట్లు నోటితో ఒప్పుకొనును.” “నీతి” (దేవునితో సరియైన స్థితి) మరియు “రక్షణ” అనేవి ఈ వచనంలో పర్యాయంగా వాడబడ్డాయి. విశ్వాసము, ఒప్పుకోలు అనే రెండును ఒకే ఉద్దేశం కొరకు ఉన్నాయి: రక్షింపబడడానికి, నీతిమంతులుగా తీర్చబడడానికి.

మన హృదయాల్లో విశ్వాసాన్ని ఒప్పుకొనుట యొక్క ప్రాముఖ్యతను చూపడానికి యివి కీలక రెఫరెన్సులు గనుక బైబిలు విద్యార్థులకు 9, 10 వచనాలు ప్రత్యేకమైన ఆసక్తిని కలిగిస్తాయి. యేసు యిలా అన్నారు, “మనుష్యులయెదుట నన్ను ఒప్పుకొను వాడెవడో పరలోకమందున్న నా తండ్రియెదుట నేనును వానిని ఒప్పుకొందును” (మత్తయి 10:32). “యేసు దేవుని కుమారుడని యెవడు ఒప్పుకొనునో, వానిలో దేవుడు నిలిచి యున్నాడు, వాడు దేవునియందున్నాడు” (1 యోహాను 4:15; వచనం 2 చూడు) అని యోహాను వ్రాశాడు. KJVలో ఐతియోపీయుడైన నవుంసకుని మార్పులో, సువార్తికునికిని, నవుంసకునికిని మధ్య జరిగిన సంభాషణ యిలాగుంది:

³⁶వారు [నవుంసకుడును ఫిలిప్పును] త్రోవలో వెళ్లుచుండగా నీళ్లున్న యొక చోటికి వచ్చినప్పుడు: నవుంసకుడు, ఇదిగో నీళ్లు; నాకు బాప్తిస్మమిచ్చుటకు ఆటంకమేమని అడిగి రథము నిలుపుమని ఆజ్ఞాపించెను. ³⁷ఫిలిప్పు, నీవు పూర్ణ హృదయముతో విశ్వసించిన యెడల పొందవచ్చునని చెప్పెను. అతడు, యేసుక్రీస్తు దేవుని కుమారుడని విశ్వసించుచున్నానని యుత్తరమిచ్చెను. ³⁸ఫిలిప్పు నవుంసకుడు ఇద్దరును నీళ్లలోనికి దిగిరి. అంతట ఫిలిప్పు అతనికి బాప్తిస్మమిచ్చెను (అపొస్తలుల కార్యములు 8:36-38).

వచనం 37 మూల వాక్యంలోని భాగమైయున్నట్లు నిపుణులు అంగీకరిస్తారు. అదే సమయంలో, బాప్తిస్మం పొందక ముందు ప్రజలు యేసునందలి తమ విశ్వాసాన్ని ఒప్పుకొనే ఆది సంఘ విధానాన్ని ఈ వచనం చూపుతున్నట్లు పండితులు అంగీకరిస్తారు.

రోమా 10:9, 10లో ప్రస్తావించబడిన ఒప్పుకొనడం, బాప్తిస్మం పొందక ముందు ఒప్పుకోలును నిశ్చయంగా చేర్చుతుంది,²⁷ కాని దానికి మాత్రమే అది పరిమితి అయ్యింది కాదు. వచనం 10లో వర్తమాన కాలం ఉపయోగింపబడింది, కొనసాగించే

కార్యాన్ని సూచిస్తుంది. “నమ్మికయుంచుతూ ... బహిరంగముగా ఒప్పుకొంటూ” అని CJB అంది. రహస్యమైన శిష్యత్వాన్ని బైబిలు ప్రబోధించదు. ఆది క్రైస్తవులు తమ విశ్వాసాన్ని మరణం ఎదుర్కోవలసి వచ్చినా ధైర్యంగా ప్రకటించారు.

మనం యేసునందు విశ్వాసముంచడం కీలకమైయుంది. ఇతరులకు తెలిసేటంత బలంగా మనం విశ్వసించడం కూడ ప్రాముఖ్యమే: ఆయనను యితరులు ఒప్పుకొనడం. రక్షింపబడడానికి విశ్వాసము ఒప్పుకోలు అనే రెండును అవసరమైనవే. ఒప్పుకోలేని విశ్వాసం పిరికితనమైయుంటుంది; విశ్వాసం లేని ఒప్పుకోలు వేషధారణ.²⁸

“విశ్వాసంవలన మాత్రమే రక్షణ” అని ఉత్తరవాదం చేసేవారు, రక్షణకు ఒప్పుకోలు కావాలనే పౌలు ఉపదేశంతో అసౌకర్యంగా ఉంటారు. “విశ్వాసం మాత్రమే” అనేదానికి తరచుగా వాడే నిర్వచనం “విశ్వాసంతో కలిపేది ఏమియు లేదు, తీసివేసేది ఏదియులేదు.” ఏదియెలాగున్నా, రోమా 10:9, 10 విశ్వాసముతో ఒప్పుకోలు కూడ కలిగియుంది. ఒప్పుకొనుటను విశ్వాసంకంటే భిన్నమైన వర్గంలో పెట్టడానికి కొందరు తర్జుమాదారులు యత్నం చేశారు. వచనం 10ని వారు యిలా వ్యక్తపరచారు: “హృదయముతో మనుష్యుడు నమ్మును, అది నీతిమంతులుగా తీర్చుటలో ఫలిస్తుంది, మరియు నోటితో అతడు ఒప్పుకొంటాడు, అది అతని రక్షణను స్థిరం చేస్తుంది.” అయితే, గ్రీకు మూలంలో, నమ్మిక, ఒప్పుకొనుట అనే రెండును అదే పదజాలంతో కలుపబడ్డాయి. “Resulting in” అనే ప్రయోగం యొక్క తర్జుమా గ్రీకు విభక్తుర్లకమైన అవ్యయము *eis* అంటే ప్రాథమికంగా, “లోనికి”²⁹ అని అర్థం. విశ్వాసము ఒకనిని నీతి/రక్షణ “లోనికి” తెచ్చును, ఒప్పుకొనుట ఒకని రక్షణ/నీతి “లోనికి” తెచ్చును. విశ్వాసము, ఒప్పుకొనుట రెండును రక్షణ/నీతిమంతునిగా తీర్చుటకు అవసరమైయున్నాయి.

విశ్వాసంవలన మాత్రమే జనులు రక్షింపబడతారు రక్షణకు బాప్తిస్మం అవసరం లేదని “నిరూపించడానికి” రోమా 10:9, 10ని కోట్ చేసేవారితో ఆ యా సందర్భాల్లో నేను బైబిలు పఠించాను. విశ్వాసము ఫ్లస్ ఏమియు లేదు, “విశ్వాసము మైనస్ ఏమియు లేదు” అని రోమా 10:9, 10 ఉపదేశించనందున, యిది ఎల్లప్పుడు నన్ను ఆశ్చర్యపర్చు తోంది. విశ్వాసము ఫ్లస్ ఒప్పుకొనుట అనేదాన్ని యిది ఉపదేశిస్తుంది. ఆ రెండును దగ్గర సంబంధం కలిగియున్నాయి. కాని ఆ రెండును పర్యాయ పదాలు కావు. ఒప్పుకొన కుండగనే ఒకడు నమ్మిక కలిగియుండవచ్చు (యోహాను 12:42, 43 చూడు), మరియు ఒకడు విశ్వసించకుండగనే ఒప్పుకోవచ్చు (మత్తయి 7:21-23; లూకా 6:46 చూడు).

రోమా 10:9, 10లో విశ్వాసము ఫ్లస్ ఒప్పుకొనడం కూడ ఉన్నట్లు నేను చూపేట ప్పుడు, సహజమైన జవాబు ఏమంటే, “ఒప్పుకొనడం విశ్వాసాన్ని వ్యక్తపరచడమే” అని అంటారు. అది నిజమే - కాని “విశ్వాసంవలన నీతిమంతులుగా” తీర్చబడే సిద్ధాంతంలో న్యాయసమ్మతంగా ఒప్పుకోలు వ్యక్తపరచబడినట్లయితే, దేవునిచే నియమింపబడిన మారుమనస్సు బాప్తిస్మమనేవి ఎందుకు చేర్చబడకూడదు (రోమా 2:4; 6:3-6)? అపొస్తలులు కార్యములు 2లో, మారుమనస్సు బాప్తిస్మాతతో అదే విభక్తుర్లకమైన అవ్యయము *eis*ను పేతురు ఉపయోగించినట్లు గమనించు. పౌలైతే దానిని విశ్వాసము

ఒప్పుకొనుట అనేవాటి సందర్భంగా రోమా 10లో వాడాడు. పాపులైనవారికి పేతురు ఈలాగున ఆజ్ఞాపించాడు: “మీరు మారుమనస్సు పొంది పాపక్షమాపణ నిమిత్తము [eis] ప్రతివాడు యేసుక్రీస్తు నామమున బాప్తిస్మము పొందుడి; అప్పుడు మీరు పరిశుద్ధాత్మ అను వరము పొందుదురు” (అపొస్తలుల కార్యములు 2:38).

సార్వత్రిక సందేశం (11-13 వచనాలు)

మన మూల వాక్యంతో కొనసాగిస్తూ, రోమా 10:11కు వచ్చి చేరుకున్నాం, ఇక్కడ పౌలు సందర్భానికి తగిన ఒక పాత నిబంధన లేఖన భాగాన్ని కోట్ చేశాడు, కొంత సేపటికి ముందు తాను ఉపయోగించినదే (9:33 చూడు): “ఏమనగా, ‘అయనయందు విశ్వాసముంచువాడెవడును సిగ్గుపడడు [యెషయా 28:16].’ ” విశ్వాసమువలన నీతిమంతులుగా తీర్చబడే తన ప్రాథమిక చర్చనీయాంశానికి తిరిగి వచ్చినవాడై, “యూదుడని గ్రీసు దేశస్థుడని భేదము లేదు” అని పౌలు గుర్తించాడు (రోమా 10:12ఎ). యూదులు అన్యజనుల మధ్య “ఏ భేదమును లేదు” అని అధ్యాయం 3లో అతడన్నాడు (22 వచనం); రక్షణ యొక్క అవసరతలో ఏ భేదమును లేదని అక్కడ అతడు ప్రదర్శించాడు. “[యూదులు అన్యజనులు యిరువురు] అందరును పాపముచేసి దేవుడు అనుగ్రహించు మహిమను పొందలేక పోవుచున్నారు” (23 వచనం). 10:12లో రక్షణ యొక్క ఆధారానికి సంబంధించి, ఏ భేదమును లేదని పౌలు నొక్కి చెప్పుతున్నాడు: అందరును విశ్వాస ఆధారం మీదనే రక్షింపబడతారు. F. Bruce యిలా రాశాడు,

రోమా పత్రికలోని వాదం యొక్క ముందటి దశలో, “ఏ భేదము లేదు” అనేదానికి బాగా మసి పేరుకొనిన శబ్దం ఉండేది, ఎందుకంటే దేవునికి విరోధమైన పాపము మరియు వ్యక్తిగతమైన ప్రయాసమువలన ఆయన అంగీకారాన్ని సంపాదించుకొనడంలో యూదులు అన్యజనులు ఏకంగా విఫలమైనట్టు ఒప్పింపబడ్డారు. ... యిప్పుడైతే అవే మాటలు ఆనందదాయకమైన శబ్దం చేస్తున్నాయి, ఎందుకంటే వారి ప్రవేశకారకు దేవుని కనికరపు ద్వారాలు బారలుగా తెరువబడియున్నట్టు యూదులకు, అన్యజనులకు ఏకంగా అవి ప్రకటిస్తున్నాయి. తమ విశ్వాసంచేత క్లెయిమ్ చేసే ఎల్లరికి క్రీస్తునందు ఉచితమైన క్షమాపణ అభయమియ్యబడింది.³⁰

పౌలు యిలా చేర్చుతున్నాడు, “ఒక్క ప్రభువే అందరికి [యూదులకు, అన్యజనులకు ప్రభువైయుండి; 3:29, 30 చూడు], తనకు ప్రార్థన చేయువారందరి యెడల [యూదులు, అన్యజనులు] కృప చూపుటకు ఐశ్వర్యవంతుడైయున్నాడు” (10:12బి). లోకంలో³¹ మహా ధనవంతులను గూర్చి ఆలోచించు. వారు ఎంత ధనవంతులైనా వారి ఆస్తికి పరిమితులుంటాయి - అయితే దేవుని ఆస్తికి హద్దులుండవు. “ఎంతమంది ఆయన సహాయం కోరినా, ... ప్రభువు ... ఐశ్వర్యము చూపుటకు కృపగలవాడై యున్నాడు” అని JB అంటుంది.

“ప్రభువు నామమును బట్టి ప్రార్థన చేయువాడు” (13 వచనం). ఏదోయొక “మంత్ర సంబంధమైన దానిని” వల్లించడం కాదు. చాలని భావంతో “ప్రభువు నామమును

బట్టి ప్రార్థించుటయైయుంది. తనమీద అనుకొనడానికి ప్రభువు నమ్మదగినవాడని ఒప్పించబడి ముందుకు సాగవలసియుంది.”³² “ప్రభువు నామమునుబట్టి ప్రార్థించుట” అంటే, “అవసరతలో ఉన్న ఒకని విలాపము” అని McGuiggan అన్నాడు.³³

“ప్రభువు నామమును బట్టి ప్రార్థించుట” అనేది (14 వచనం) యోవేలు 2: 32 మీద ఆధారపడియుంది, పౌలు దాన్ని వచనం 13లో కోట్ చేశాడు: “ప్రభువు నామమును బట్టి ప్రార్థనచేయువాడెవడో వాడు రక్షింపబడును.” “యెహోవా యొక్క భయంకరమైన ఆ మహా దినము” యొక్క రాకను గూర్చి యోవేలు లేఖనం పలుకుతుంది (యోవేలు 2:31), “యెహోవా” అనే రెఫరెన్సు దేవునికి సంబంధించింది. యోవేలులో “యెహోవా” అనేది దేవుని నిబంధన నామమైయుంది. ఆ ‘ప్రభువును’ పౌలు ఈ సమయంలో యేసుతో గుర్తించుతున్నాడు (రోమా 10:9, 12 చూడు). ... అప్పుడు, వచనం 13, ఆది క్రైస్తవులు యేసును దేవునిగా గుర్తించారనడానికి ప్రాముఖ్యమైన రుజువైయుంది”³⁴ అని Douglas J. Moo వ్రాశాడు

సాధారణమైన విధేయతను, ప్రత్యేకించి బాప్తిస్మాన్ని నమ్మరాని స్థితికి దిగజార్చడానికిని కొందరు రోమా 10:12, 13ను ఉపయోగిస్తారు. ఒకడు చేయవలసినదంతా “ప్రభువు నామమునుబట్టి ప్రార్థించడమేనని” వారు అంటారు, ఒక వ్యక్తి “ప్రభువుకు ప్రార్థించడమంటే” “పాపి ప్రార్థనను వల్లించడమేనని” వారు వక్కాణిస్తారు. ఏదియెలాగున్నా, వచనం 12, 13లోని ప్రభువు నామమును బట్టి ప్రార్థించడమంటే, 10, 11 వచనాల్లో అన్నట్లు నమ్మి, ఒప్పుకొనడం వంటిదే. పైగా, యోవేలులోని లేఖన భాగాన్నే పేతురు అపొస్తలుల కార్యములు 2:21లో కోట్చేసి, మారుమనస్సు పొంది బాప్తిస్మం పొందుడని తన శ్రోతలకు తెలిపాడు (అపొస్తలుల కార్యములు 2:38). ఆ పైన, “ప్రభువు నామమును బట్టి ప్రార్థన చేయడంతో” బాప్తిస్మము చేరికయైన దైవ ప్రేరేపితమైన ఉదాహరణ మనకున్నది. సువార్తికుడైన అననీయ పౌలుతో యిలా అన్నాడు, “గనుక నీవు తడవు చేయుట ఎందుకు? లేచి ఆయన నామమునుబట్టి ప్రార్థనచేసి బాప్తిస్మము పొంది నీ పాపములను కడిగివేసి కొనుము” (అపొస్తలుల కార్యములు 22:16). చివరిగా, వచనం 10లోని నమ్మడం, ఒప్పుకొనడంవలెనే, తన జీవితం అంతటిలో నమ్మకమైన క్రైస్తవుడు ప్రభువు నామమున ప్రార్థన చేస్తునే ఉండాలి (1 కొరింథీయులకు 1:2; 2 తిమోతి 2:22 చూడు).

రోమా 10:9-13 పైనున్న వివాదము పౌలు ఉపదేశించే సత్యంనుండి నిన్ను తొలిగించకుండా జాగ్రత్తపడు. ఒకటి యూదులకు, మరొకటి అన్యజనులకు అంటూ దేవునికి రక్షణ కొరకైన రెండు మార్గాలు లేవు. అయితే, యూదులు, అన్యజనులు ఒకే విధానంగా రక్షింపబడతారు: యేసునందు విశ్వాసముంచి ఆ విశ్వాసాన్ని వ్యక్తపరచడం వలన అది జరుగుతుంది. యేసును మెస్సీయగాను, వారి రక్షకునిగాను యూదులు అంగీకరించనందుకు వారు తమకు తామే నిందించుకోవాలి.

ముగింపు

“యూదుల్లో అనేకమందిని దేవుడు నిరాకరించడంలో నిందితులెవరు?” అని

ఈ పాఠంలో అడిగాం. తమ నశించిన స్థితికి యూదులు తామే బాధ్యులని మనం తీర్మానించాం. ఒక పిల్లవాడు, తినే వస్తువు ఉన్న మరొక పిల్లవాన్ని చూచి, “వానికి తినేది ఉంది, నాకు లేదు” అని ఫిర్యాదు చేసేవాని దృశ్యం జ్ఞాపకం వస్తుంది. మొదటి పిల్లవాని తలిదండ్రులు అదే పిండివంట చేతపట్టుకొని “అయితే నీకు యిదిగో! నీవు చేయవలసిందంతా వచ్చి తీసికొనడమే!” అంటూ ఎప్పుడూ పిలుస్తునే ఉన్నారు.

“వారు యేసును ఎందుకు అంగీకరించి రక్షించబడరు?” అని మనం యూదులవైపు చూచి ఆశ్చర్యపడవచ్చు. యేసును వారు నిరాకరించి, దేవుడు వారిని నిరాకరించినందుకు ఫిర్యాదు చేసేవారి స్థితిని మనం పరిహాస పడమైనదిగా తలంచవచ్చు. యూదులను విమర్శించడంలో మనలను మనమే దోషులనుగా చేసికొనే అవకాశముందా? యేసును మనం మెస్సీయగాను, రక్షకునిగాను అంగీకరించామా? ఆయన మృతులలోనుండి లేపబడ్డాడని విశ్వసించి, ఆయనను ప్రభువుగా మనం ఒప్పుకున్నామా? ఆయన నామమును బట్టి ప్రార్థన చేసి బాప్తిస్మం పొందామా? క్రైస్తవ జీవితంలో ఆయనతో నడుస్తూ ఆయన నామమున ప్రార్థించుటలో కొనసాగుతున్నామా? ప్రభువుతో మనకున్న సంబంధంలో ఏదైనా లోపముందా? అదేదైనా ఉంటే, ప్రభువును, ఆయన మార్గాన్ని అంగీకరించడానికి త్వరపడదాం. నేను కఠినంగానుండ ఉద్దేశించను, నేను తేటగా ఉండగోరతాను: నీవు నశించిపోయినట్లయితే నిన్ను నీవే తప్ప మరెవరిని నిందించే అవకాశముండదు!

నువార్తికలకు, ఉపదేశకులకు నోట్సు

మన మూల వాక్యము రెండు మార్గాల భేదాన్ని తెలుపుతుంది - మరల మరల - చట్టము దానికి వ్యత్యాసంగా విశ్వాసం (9:30, 31; 10:3, 5, 6). “నీవు ఏ మార్గంలో ఉన్నావు?” అనేదానిపై మాట్లాడవచ్చు. మత్తయి 7:13, 14లోని యేసు ప్రతిపాదనతో పాఠాన్ని పరిచయం చేయవచ్చు.

మూల వాక్యం గుండా మనం వెళ్లుతుండగా, ఆ స్థలాల్లో అగి శ్రోతలకు వర్తింపజేసే వాటిని సూచించడానికి ప్రయత్నించాను. అనేక వర్తింపులు చేయవచ్చు. నశించినవారి పట్ల అక్కర కనుపరచడంతో పాటు ప్రార్థించడం జ్ఞానంలేని ఆసక్తి యొక్క అపాయం, “క్రీస్తు, అడ్డు రాయి” (9:32, 33),³⁵ “నేను నా మార్గంలో చేశాను” (10:3); “రక్షణను ఒప్పుకొనడం” (10:9, 10); మరియు “ప్రభువు నామమున ప్రార్థించడం” (10:12, 13).

సూచనలు

¹Ambrose Bierce, quoted in Leonard Louis Levinson, *Webster's Unafraid Dictionary* (New York: Collier Books, 1967), 206. ²నిందను ఇతరుల మీద వేసేవారి కథలు నీవు ఎరిగియుండవచ్చు ఆశానిగ్రహము లేని భర్తను కల్గిన భార్యకు నేను ఒకప్పుడు సలహా యిచ్చాను. భర్త ఒక గ్లాస్ కిటికీని కోపముతో

బద్దలుచేసి రక్తము కారుతున్న తన చేతులను భార్యవైపు చూపి, “చూడు నన్ను ఏమి చేయనిచ్చావో!” అని వాపోయాడు. ³Quoted in Craig Brian Larson, ed., *Illustrations for Preaching and Teaching* (Grand Rapids, Mich.: Baker Books, 1993), 234. ⁴Leon Morris, *The Epistle to the Romans* (Grand Rapids, Mich.: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1988), 374, n. 135. ⁵ఇలాంటి ప్రశ్నలను రచయితలు కల్గియున్నారు: “నీతిని కలుగజేసే ధర్మశాస్త్రాన్ని గూర్చియా,” “నీతిని వాగ్దానం చేసే ధర్మశాస్త్రమును గూర్చియా,” లేక “(క్రియలవలన) నీతిని పొందే సూత్రాన్ని గూర్చియా” పౌలు మాట్లాడుతున్నది. కొందరు పౌలు మోషే ధర్మశాస్త్రాన్ని ప్రస్తావించాడని, అది (క్రీస్తునొద్దకు) యూదులను నడిపించేదని ఆలోచించేవారు (గలతీయులకు 3:24ను చూడు). ⁶W. E. Vine, Merrill F. Unger, and William White, Jr., *Vine’s Complete Expository Dictionary of Old and New Testament Words* (Nashville: Thomas Nelson Publishers, 1985), 606. ⁷వారి ఆశ్రయ స్థానముగా యూదులు దేవుని నిరాకరించిన వాస్తవాన్ని సూచించే పాత నిబంధన లేఖన భాగమిది. క్రొత్త నిబంధన రచయితలు ఈ లేఖన భాగాన్ని యేసుకు వర్తింపజేశారు. ⁸Vine, 441. ⁹C. F. Hogg and W. E. Vine, *The Epistle to the Galatians* (Grand Rapids, Mich.: Kregel Publications, 1921), 262. NASB నా కాపీలో: “[అక్షరార్థం] అవమానపరచబడడం” అనే నోట్ ఉంది. ¹⁰Ibid., 681.

¹¹Quoted in Morris, 378. ¹²*The Analytical Greek Lexicon* (London: Samuel Bagster & Sons, Ltd., 1971), 181. ¹³Vine, 348. ¹⁴John R. W. Stott, *The Message of Romans: God’s Good News for the World*, The Bible Speaks Today series (Downers Grove, Ill.: Inter-Varsity Press, 1994), 280. ¹⁵“పరలోకానికి వెళ్లడానికి” మానవ కల్పిత మార్గాలు మీ ప్రాంతంలోనివి చేర్చి నీవు దీన్ని పెంచవచ్చు. ¹⁶(Paul Anka, “My Way” [1968]) అనే పాట Frank Sinatraనుండి మాటలివి. ¹⁷F. F. Bruce, *The Letter of Paul to the Romans*, The Tyndale New Testament Commentaries (Grand Rapids, Mich.: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1985), 190. ¹⁸ఈ పాఠంలో 7:1-6 మీద కామెంట్యూ “క్రైస్తవుడు, ధర్మశాస్త్రం (7:1-14)” అనే పాఠంలో రోమా, 3వ పుస్తకంలో చూడు. ¹⁹“విశ్వాసమువలన జీవించును” అనే ప్రయోగం మీద కామెంట్యూ “అసలు విషయం (1:16, 17)” రోమా పుస్తకం, 1లో చూడు. ²⁰Vine, 75.

²¹Morris, 383. ²²దీనికి తేటైన మినహాయింపులున్నాయి - ఏదో ఒక కారణాన్ని బట్టి, జనులు - వారి చర్యలకు వారు బాధ్యులైయుండరు - కాని పౌలు మనస్సులో ఉన్నది రూలే గాని మినహాయింపు కాదు. ²³J. A. Thompson, *Deuteronomy*, Tyndale Old Testament Commentaries (Downers Grove, Ill.: Inter-Varsity Press, 1974), 286. ²⁴Stott, 283. ²⁵“హృదయపూర్వకంగా” పనులు చేయడం యొక్క ప్రాధాన్యత రోమా పత్రక అంతటిలో నొక్కొక్క చెప్పబడింది (6:17, 18లో వలె). ²⁶C. E. B. Cranfield, *Romans: A Shorter Commentary* (Grand Rapids, Mich.: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1985), 258. ²⁷రోమా 10:9, 10 మీద వ్యాఖ్యానిస్తూ, అనేకమంది వ్యాఖ్యానకర్తలు బాప్తిస్మానికి ముందు ఒప్పుకొనడాన్ని ప్రస్తావించారు. ²⁸Adapted from R. C. Bell, *Studies in Romans* (Austin, Tex.: Firm Foundation Publishing House, 1957), 122. ²⁹D. F. Hudson, *Teach Yourself New Testament Greek* (London: English Universities Press, 1960), 106. ³⁰Bruce, 193.

³¹నీ శ్రోతలకు పరిచయమైన ఐశ్వర్యవంతుని పేరును ప్రస్తావించు. ఒకవేళ తరగతులలో బోధిస్తున్నయెడల పాల్గొన్నవారిని కొన్ని పేర్లను పేర్కొనమని చెప్పు. ³²Morris, 388. ³³Jim McGuiggan, *The Book of Romans*, Looking Into The Bible Series (Lubbock, Tex.: Montex Publishing Co., 1982), 311. ³⁴Douglas J. Moo, *Romans*, The NIV Application Commentary (Grand Rapids, Mich.: Zondervan Publishing House, 2000), 333. ³⁵A supplementary section entitled “Christ the Living Stone” is included in James Burton Coffman, *Commentary on Romans* (Austin, Tex.: Firm Foundation Publishing House, 1973), 352-57.